

"Taklibi Hükümet,, Maznunları

kü celsede iddia makamı iddiasını serdederek taklibi met maznunlarının cürümlerini safha safha teşrih etti

Bazılarının tahliyeleri talep edildi

iddianame

Reis bey efendi!

yüksek mahkemeniz, komünist namı altında, halkı hükümeti hazıra aleyhine kıyama ve icra vekilleri hey'etini iskata teşvik etmek için ittifak etmiş olmakla maznun eşhasın muhakemesini yaptı. Bugün, bu maznunların vaziyeti cürmiyeleri hakkında iddia makamının noktai nazarını arzedeceğim. Mütalâatımda takip edeceğim plân şu olmaktadır:

Bu teşkilâtın faaliyeti ve tarihesi hakkında burada ve İstanbulda yapılmış olan tahkikatın takip ettiği seyir ve inkişaf ve ortaya çıkardığı hakikatları anlatacak, maznunların ayrı, ayrı bu teşkilâta nasıl bir rol oynadıklarını ve bütün bunların esbabı sübutiyelerini arzedeceğim. Mütalâatımın bu ilk kısmı ikmal edilince, cürüm vaziyeti hakkında maruzatta bulunacağım. Yani iddianamem üç esas takip edecektir.

- 1 — Vakayinin inkişafı
- 2 — Deliller
- 3 — Cürümün vaziyeti

Davanın iptidasında söylediğim gibi bu davanın mevcudu Kanber oğlu Alinin keçi hırsızlığından başlar. Hini derdestinde Alinin üzerinde çıkan beyannameler Ahmet Kayanın Enzer vasıtasıyla kendisine ve arkadaşı Mustafaya verdiğini söylemiş ve Ahmet Kayanın evinden bu beyannamelerden bir kısmı zuhur etmekle beraber kimlere tevzi edildiğini Ahmet Kayada itiraf etmiştir.

dir. İstanbul ağır ceza mahkemesinde mahkûm olan komünistlerdendir. Geçen sene kurban bayramında maznunlardan Şükrü ile Is-

Geza

Maddeleri

İddia makamının iddianamesine göre, maznunların cürümleri aşadaki maddelere temas etmektedir. Malûm olduğu üzere, müstantiklikte maznunları bu maddelere istinaden mahkemeye sevk etmiştir.

Madde 146 — Türkiye cumhuriyeti teşkilâtı esasıye kanununun tamamını veya bir kısmını tagyir ve tebdil veya ilgayı ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan B. M. Meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men, e cebren teşebbüs edenler idam cezasına mahkûm olur.

65 inci maddede gösterilen şekil ve suretlerle gerek yalnızca ve gerek bir kaç kişi ile birlikte kavli veya tahriri veya fiili fesat çıkararak veya meydan ve sokaklarda ve nasın toplandığı mahallerde nutuk irat ve yahut yafta talik veya neşriyat icra ederek bu cürümleri işlemeğe teşvik edenler hakkında, yapılan fesat teşebbüs ucercesinde kalsa dahi idam cezası hükmolunur.

Madde 147 — Türkiye cumhuriyeti icra vekilleri hey'etini cebren iskat veya vazife görmekten menedenlerle bunları teşvik eyilenlere idam cezası hükmolunur.

tanbula giderek doktor Hikmet beyle temas etmiştir. Bu temasta doktor marangoz Hilmi ve Kadri efendileri tavsiye etmiş ve İzmirde bir şube açılmasından hararetle bahsetmiş olduğundan hini avdetinde Hilmi ve Kadri efendilerle birleşerek içtima akteylemişlerse de kendilerine bir mesai tarzı t sbit edilmeden ayrılmışlardır. Bunun için Rağıp ve Kadri efendilerin menî muhakemelerine karar verilmiştir.

Maznunlardan Şükrü efendi Ahmet Kaya tarafından doktor Hikmet beyle temas için İstanbula gönderilmiştir. Bununla bulgarca dan tercüme edilen bir mecmua ile diğer bir beynamede gönderilmiş Şükrü bunları doktora teslim etmiştir ve mumaileyh delâletiyle Niko efendi ile tanışmıştır. Niko kendi adresi yazılı matbu bir kart vermiş bu kartın zahirinde birde şifre vardır. Aynı zamanda İstanbul grevine ait birde mecmua vardır. Bu grev mecmuaları İzmir Polisince Şükrü ve Ahmet Kayanın evlerinin taharrisinde bulunarak alınmıştır.

İzmir gençlik hareketleriyle İstanbul arasında revabit tesis ve bu revabitin İstanbuldan arasına gelecek anasır ile takviyesi ve cereyan eden işlerden malûmat verilmesi de teklif olunmuştur. Dr. Hikmet bey bu teklifi muvafık görmüş ve İzmir teşkilâtına memur bir şahsın sık, sık İstanbul ile temas etmelerini ileri sürmüştür. Dr. Hikmet bey Şükrünün Rusyaya gitmesini de teklif etmiş ise de Şükrü gitmediğinden Ahmet Kaya bu iş bizzat kendisi vadmâğa karar ver-

Maznunlar..

Dünkü celsede iddia makamı iddiasını serdetti

Üst tarafı birinci sahifededir

— Beynamedeki yazılarla halkın hissiyatını körüklemek memlekette hükümetin icraatını karanlık göstermek istemelerinden maada bir fikre müstenit olmadığını arz ederim. Gayesi hükümete karşı kin ve nefret hislerini uyandırarak hükümeti müdafaa edemeyecek bir hale getirmek ve en nihayet her türlü gayri meşru matalibatını hükümete kabul ettirmek olacaktır. Hey'eti vekileyi iskat için teşvikatta bulunmak maksadiyle maznunlar gizlice ittifak etmişler her biri teşkilâta hususî bir vazife almışlardır.

Maznunlardan Nuri oğlu Nafiz, Avram oğlu Nesim, Ahmet oğlu İskeçeli Hasan, Osman oğlu Şerif, Kafkasyalı İbrahim, Aziz oğlu Mustafa, Ahmet Tefvik oğlu Sıtkı efendilerin oynadıkları rol ve kendilerinin seviye fikriye ve içtimaiyeleri bunların yukardan beri arz ve tafsil ettiğim anasırı cürmiyeyi tekevün ettirecek mahiyette bir rol değildir. Binaen aleyh kendilerinin beraatını ve diğerlerinin mücrümiyetlerine karar itasını talep ederim.

Ali Rıza beyin iddianamesinin serdi esnasında maznunlardan Dr. Hikmet beyle laz İsmail, Husamettin, Ferit efendilerin daima kendilerine taallük eden kısımlarda not aldıkları görülmekte idi. Bunu müteakip reis Yakup Rasim B. Dr. Hikmet beye teveccühle:

— İddianameyi dinlediniz, müdafaanız hazır mı?

Dedikten sonra eleman vaziyetinde bulunan diğer maznunlardan yukarıda not tuttuklarını yazdığımız efendilere de tevcihi sual ede-

rek müdafaa için hazır olup olmadıklarını sormuştur. Bunun üzerine Dr. Hikmet B. ayaka kalkarak:

— Reis B. makamı iddianamde tasrihini rica etmek istiyordum.

Dedi. Ali Rıza B. cevap verdi: — İddianamenin serdinde madde tasrihine usule aykırıdır. Mücrimiyet kararından sonra madde mevzuu bahsedilir.

Dedi. Hikmet B. elindeki kâatları sıkıştırarak ve düzelterek gine reis beye:

— Beyefendi, ağır bir ilham karşısında bulunuyoruz. 171 inci maddeye temas ettiriliyor. Hazırlanmamıza müsaade buyrunuz.

Deyince reis B. sordu: — Ne kadar müsaade istiyorsunuz?

Maznun — Hiç olmazsa bir gün.

Reis B. diğer maznunlara da sordu:

— Müdafanızı hazırlamak için ne kadar müsaadeye ihtiyacınız var, Çarşamba. Perşembe gününe atsak olur mu?

Maznunlar muvafakat ettiler. Muhakeme Çarşamba günü saat 10a kaldı. Bu sırada makamı iddiaca beraatları talep olunan maznunlardan Nafiz hey'eti hâkimeye yaklaşarak,

— Bizi bu akşam tahliye edecek misiniz?

Diye sordu. Reis B. kendisine bunun henüz bir talep mahiyetinde olduğunu ve tahliyenin karardan sonra teemmül edilebileceğini söyleyince çekilmiştir.

Taklibi hükümet maddesinden ağır ceza mahkemesine verilmiş olan komünistler muhakemeye dün de başlamıştır. Bu celse her daha fazla bir kalama maruz kalmıştır. Maznunlardan bir adının ailesinin bulunduğu bu celsede makamı serdedilecek iddianameye geldikleri an Hey'eti hâkime, maznunların yerlerine geçtikten sonra muavini Ali Rıza iddiasını serdetmiştir. Bu iddia...

itiraf etmiştir .

Ahmet Kaya bu teşkilâtın şayanı dikkat şahsiyetlerinden biridir. Kendisi İzmirde Enverle tanışmış ve Enveri maksadına alet ittiliaz etmiştir. Ahmet Kaya Bulgaristanın Rahuva kasabasındandır . Evvelâ İzmir erkek muallim mektebi talebesinden Arif Dünder Kemal efendilerle temasa geçmişse de bunları işfale muvaffak olamamıştır . İlk ifadelerinde beyannameleri kendinden alarak hücre mensuplarına dağıttığını söylemişse de bilkiire kendi tarafından vapıldığını itiraf etmiştir.

Ragıp efendi makine tamircisi -

yenlere idam cezası hükmolunur.

Madde 149 — Her kim hükümet aleyhine halkı silah ile isyana veya Türkiye aleyhine silâhlendirilerek mukateleye teşvik eyleyse onbeş seneden aşağı olmamak üzere ağır hapse konulur .

171 inci maddenin ikinci fıkrası şudur :

«Bu ittifak 146, 147 nci maddelerde gösterilen cürümlerin icrasına müteallik ise dört seneden oniki seneye ve 149 uncu maddede gösterilen cürümlerin icrasına ait ise üç seneden yedi seneye kadar hapis cezası verilir. Cürmün icrasına ve kanunî takibata başlanmadan evvel

bu ittifaktan çekilenler ceza görmözler. »

bizzat kendisi yapmağa karar vermiştir . Vaziyet bu sahada iken (Türkiye işçileri birleşiniz) serlavhasıyla beyannamesini Ahmet Kaya teksir etmiş ve hini teksirde Şükrü ve Hilmi efendiler de hazır bulunmuşlardır . Bu beyannameleri Ahmet Kaya gazete idarchanelerine atmıştır . »

Müddei umumî bey bundan sonra her maznunun cürümdeki vaziyetini ayrı ayrı tesbit ve hülâsa etmiş, cürümleri hangi zihniyet tesiri işlediklerini anlatmış ve nihayet iddiasına su sözlerle nihayet hayet vermiştir :

Ait tarafı üçüncü sahifededir.